

Recenze a krátké zprávy

Pedagogická diagnostika v MŠ. Práce s portfoliem dítěte

Petra Bendová

Syslová, Zora, Kratochvílová, Jana & Táňa Fikarová. *Pedagogická diagnostika v MŠ. Práce s portfoliem dítěte*. Praha: Portál, 2018. ISBN 978-80-262-1324-6.

Publikaci „*Pedagogická diagnostika v MŠ. Práce s portfoliem dítěte*.“ lze považovat za odborný text teoreticko-praktického charakteru, jenž svým obsahem reaguje na aktuální požadavky pedagogické praxe, jakož i na trendy vycházející z oblasti preprimární edukace.

Cílem publikace je rozvinout teoretické poznatky pedagogů mateřských škol týkající se diagnostiky a poskytnout jim dostatek informací k odbornému poznávání dětí a jejich potřeb, tak aby byli schopni efektivně plánovat a individualizovat edukaci dětí předškolního věku, jakož i naplňovat cíle RVP PV.

V úvodu publikace je pozornost autorek věnována diagnostické roli učitelky mateřské školy, jakož i pojetí diagnostikování v souladu s RV PV a popisu významu sebepoznání pedagoga MŠ ve vztahu ke koncepci a kvalitě jeho pedagogické činnosti.

Za stěžejní část odborného textu lze považovat oddíl obsahově zaměřený na portfolio dítěte předškolního věku jako na prostředek diagnostické činnosti učitelky mateřské školy. Sledován je v daném ohledu význam a funkce využití portfolio u dětí v mateřské škole. Zde autorky prezentují výsledky akčního výzkumu zaměřeného na akční zavádění diagnostického portfolio do praxe mateřských škol. Výstupem tohoto výzkumu je reflexe mateřských škol participujících na jeho realizaci k typu využívaných portfolio, k jejich strukturování a obsahovému zaměření, k akceptaci portfolio dětmi, pedagogy a rodiči, k náročnosti zavádění portfolio do praxe mateřských škol a přehledu způsobů práce s portfolio, jakož i k prezentaci portfolio jako jednoho z diagnostických nástrojů.

Lze konstatovat, že pro pedagogy mateřských škol je v tomto ohledu hlavním přínosem inspirace ze škol, kde začali s (diagnostickými) portfolii pracovat a reflexe praktických zkušeností pedagogů participujících na realizaci výzkumu.

V návaznosti na informace vztahující se k diagnostickému využití portfolia je zpracován oddíl věnující se procesu diagnostikování – jeho typů, etap, metod. Za nosnou část textu lze považovat identifikaci diagnostických nástrojů využívaných u dětí předškolního věku ke zjištění aktuální úrovně jejich schopností a dovedností. Z prezentovaných nástrojů k diagnostice zrání lze jmenovat např. „Diagnostika dítěte předškolního věku“, „Školní zralost“, „Předcházíme poruchám učení“, „Kresebný test školské schopnosti“. K diagnostice učení pak slouží např. „Oregonská metoda“, „Suky MŠ“, „Rok v MŠ“, „Pedagogické hodnocení v pojetí RVP PV“ a „PREDICT“. Pedagogové mateřských škol jsou tak popisně seznamováni s konkrétními diagnostickými nástroji využívanými v pedagogické praxi.

Okrajově je pozornost autorského týmu věnována využití pedagogického diagnostikování pro podporu dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a v daném kontextu i roli školských poradenských zařízení (= PPP a SPC) v diagnostickém procesu.

Pedagogická diagnostika má své klíčové postavení také při posuzování školní zralosti/ školní připravenosti pro vstup dítěte do ZŠ. Za tímto účelem lze využít vývojových škál prezentovaných v komerčně dostupných materiálech/publikacích, avšak v zájmu objektivizace závěrů vyšetření školní zralosti, je vhodné obrátit se na pracovníky školského poradenského zařízení (= PPP či SPC).

V souladu s podtitulem publikace jsou v jejím závěru předloženy náměty k funkčnímu využití portfolia v rámci přechodu dítěte z mateřské školy do školy základní.

Předkládaný odborný text přináší inspiraci v podobě práce s portfoliem dítěte v mateřské škole, a to v souladu s teoretickými východisky edukace dětí předškolního věku. Prezentované informace jsou uváděny ve vazbě na empiricky podloženou zkušenost autorského kolektivu. Portfolio dítěte v mateřské škole lze považovat nejen za efektivní diagnostický prostředek sloužící k individualizaci práce s dítětem, ale také za nástroj k modernizaci a zefektivnění edukačního procesu na úrovni preprimární edukace, jakož i k podpoře rozvoji klíčových kompetencí dětí předškolního věku. V daném ohledu lze text publikace považovat za inspirativní, využitelný na úrovni pedagogické teorie i praxe.

Kontakt:

PhDr. Petra Bendová, Ph.D.

Katedra speciální pedagogiky a logopedie

Pedagogická fakulta, Univerzita Hradec Králové

Hradecká 1227, 500 03 Hradec Králové